

SZÉKELY HIRLAP

politikai s vegyestartalmu közlöny.

KIADÓ-HIVATAL:

Az ev. ref. főiskola nyomdájában.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

TELEKI-KÖNYVTÁR.

Hirdetési ár: Három hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. és minden beiktatásért külön 30 kr. o. é. bélyegdíj. — Három hasábos nyilttéri sorért 20 kr. o. é.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal.
Pesten, Zeisler M. hirdető közvetítő intézete, Királyutca 60-ik sz.,
és J. Haasenstein és Vogler Bécsben (Neu-Markt 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton reggel

NAGY FÉLÍVEN.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Negyedévre 1 frt.
Félévre 2 „

Előfizetési fölhívás

a

„SZÉKELY HIRLAP“

politikai s vegyes tartalmu közlöny

1870. évi október-decemberi folyamára.

Hivatkozva lapunk eddig követett, határozott irányára, melyre előfizetőink közvéleménye, a folyton fokozódó figyelem és érdekltség által helyeslését adta; remény-nyel tesszük meg előfizetési fölhívásunkat, ez év utolsó negyedére.

Intézkedésünket, melylyel sikerült t. előfizetőinket a háboru esélyeiről pontosan és gyorsan értesíteni, továbbra is fen-tartjuk. Alaptalan hírekkel, ha kedvezők lennének, sem kívánjuk izgatni a kedélye-ket. A valót, ha szomorú lenne sem dug-juk zsebre. Minden napra nem ígérhetünk, nem ígérünk sürgönyöket; de igen min-den arra érdemes alkalommal.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt o. é.

Fél „ 2 „ „ „

Negyed „ 1 „ „ „

Az előfizetési pénzek akár a Wittich József czimű könyvkereskedésbe, akár főtanodai nyomdász Imreh Sándorhoz utasítandók.

Az előfizetés legkényelmeseb-ben és jutányosabban postai utal-ványnyal történhetik.

A „Székely Hirlap“

szerkesztősége.

A szláv egység eszménye és a magyar népelem.

II.

Érintsük ez alkalommal a magyar nemzetiség megerősülésének harmadik esz-közét s kellékét is s ez az alkotmányos pártoskodás észszerű mérséklése.

A hol szabadság s ennek biztosításá-ra szolgáló alkotmány áll fön, hol a mi-niszteri állástól kezdve le az utolsó bíró vagy jegyzőig minden közvetlen vagy köz-vetve népakarat nyilatkozománya, ott a pártalakulás elkerülhetlen, de sőt szüksé-ges is.

Szabad nemzetek ép a pártoskodás közben adják annak legfényesebb bizony-

ságát, hogy a szabadságra megérték s ér-demesekek, mert vele észszereün élni is tudnak.

De kérdés, mikor jótékony, észsze-rinti s hazai viszonyokra üdvös, a pártok-ra oszlás? Csak akkor, ha tisztán az el-vek s az azok által teremtetett politikai meggyőződés terén marad meg, s a szenvedélyt, mely az ész szabad ítéletét vakká s rabbá teszi, magától távol tartja.

Szégyenpir futja el arczom, ha ma-gyar embert hallok könnyedén pálezát törni egyvérű, de ellenvéleményű polgár-társának legszentebbje t. i. polgári becsü-lete fölött, midőn az ellenvéleményűség alapját mindenféle aljas indokoknak tulaj-donítja előbb, hogy sem az igazi alapra az ész meggyőződésére térne át, midőn az ellenvélemény tisztelte csak papiron ma-rad s a gyakorlati élet azt nem ismeri. Ez nem a higgadt s ennelfogva hazabol-dogító pártoskodás, hanem a felizgatott szenvedély nyilatkozománya.

Hát meg van e ott a vélemény ki-nyilatkoztatásának szabadsága, hol félnie kell az ellenvéleményűnek, miszerint pol-gári becsülete megsemmisítették, mihelyt meggyőződését szabadon s férfiasan ki-nyilatkoztatja?

A párt alakításnak nem szabad czél-lá aljasulni, hanem a hazaboldogítás ne-mes eszközének kell megmaradnia, ez pedig csak akkor lesz, ha nem arra haszná-latik föl, hogy a polgárt polgártól elide-genítse, az egyik családot a másik előtt gyűlöltté tegye, s így társalmi boldogsá-gunkat teljesen földulja, hanem ha az ön-zetlen hazaszeretet testvériesen kapcsolja egybe az ellenkező meggyőződésűeket, kö-zösen, higgadtan ellenvéleményt törve vitatják meg a kérdéseket s ha ennek daczára is ellenkezik meggyőződésük, ám lépjenek a szavazatládához, kísértsek meg, melyik meggyőződés uralma jogosultabb.

Azok azonban, kik a pártalkotást, mint a fősvény a kincs gyűjtést czélznak tekintik, azok kezében az emberek meggyőződése csak tárgy, melyet minél na-gyobb halomra gyűjteni, egyedüli fölada-tuknak képzelik, ezek rendesen türelmet-lenek is, munkásságuknak gyümölcsét, bár éretlen és savanyu legyen is az, minél előbb akarják szemlélni, ez okból nem a hideg ész biztosb eredményű hangján kö-zelednek polgártársuk meggyőződése szen-télyéhez, hanem a szenvedély s izgatás gyorsan ható hangján, gyűlöletet ébreszte-nek az ellenvéleményűek személye ellen, mi által czéljuk: elzárni az utat, miszerint—elvük sajnálatra méltó eszköze — ellenkező

meggyőződésű polgártársával csak szóba is cserkedhessék. Ime ez utóbbi állapot az átkos kinövése a pártoskodásnak, melyet megakadályozni mindenkinek hazafiai kö-telessége, törekedjünk az előbbi pontban kijelölt határok között meggyőződésünket csoportosítani, akkor áldás leend a véle-ménykülönözésben, s az elfogulatlan nem leend kiteve azon közmondás bekövetkez-tetőli félelemnek, mely szerint, két fél veszekvő versenye mellett idővel egy har-madik (t. i. a panszlavismus) nevetessen!

Saáry Ferencz.

Dürrückzőlő.

A napokban, nem ispioni hajlamból, de pusztá véletlenségből a következő párbeszédnek voltunk tanui, mely szóról szóra egy városi bal-oldali matató(r) és egy falusi polgártárs közt folyt le:

— Hogy éltek barátom! ott a Rika alatt?
— Csak megélünk, a mig lesz miből.
— Hát a politikai hangulat milyen nála-tok, van-e köztetek sok pecsovis?

— Akad édes barátom, mert az e fajta bogarakat nem lehet, mint a poloskát, persiai porral kiirtani.

— Már mi kedvezőbb helyzetben vagyunk. Fáradozásomnak sikerült oda vinni a dol-got, mikép elmondhatom: hogy mi itt a váro-son jól állunk: hanem a székből barátom, ott nagyon rossz a szellem. (Ez az egész pas-sus orr hangon volt tartva; mert ennek a mi matatóknak előadása, a magasabb emotiók-nál, orrhangba szokott átmenni.)

És már mi a rejték ajtó megett nem tud-tuk magunkat a következő reflexiótól megtartó-ztatni: A mi matatónk igazat állított, midőn azt mondta: jól állunk. Valamig városunkban az intelligencia — majdnem kivétel nélkül — ipa-ros polgártársainknak meg az a része, mely ér-telmi és vagyoni állásával sulyt tud fektetni a latba, a jobboldal meggyőződésén lesz: bizton elmondhatjuk, hogy jól állunk. Hanem abban nem volt igaza, midőn a székből uralkodó szel-lemet rossznak jellemezte. Az a szellem melyet a „Zászló“ csábító lengése nem tudott a józan-ság utjából kitéríteni, melyet a „Lámpás“ mér-gezett sugarai nem tudnak megvesztegetni — ez a szellem — mondjuk — nem lehet épen oly rossz.

* * *

Legujabb hírek szerint, a folyamatban levő harcok rettenthetlen oroszán: Mac-Ma-hon sebeiben meghalt. Az ujkor e nagy jellemű Achillesét a mivelt Europa részvéte kíséri sirjá-ba. Félelmet nemesmerő hősiességének azon igazság hatalma előtt kellett meghajolnia, mely-nek nyelvünk a következő példabeszédben ad ki-fejezést: „sok lud disznót győz.“ Mely példa-beszédet részünkről, a dicső hős emlékére, ez-után így fogunk használni: sok disznó orosz-lánt győz.

* * *

A napokban nagy mennyiségű gabona szállítvány érkezett Párisba. Ez alkalommal egyik népszónok hazafias beszédet tartott a nagy számban összecsoportosultak előtt, így szólva egyebek között: „Biztosíthatom önöket, hogy abból a poroszok egy befaló falatot sem fognak kapni. S ki nek tartozunk köszönettel ezért? Azon „triumviratus“-nak, mely Palikao, Mac-Mahon, Trochu és Bazaine-ből áll. A jelenlévők egyike megjegyzi: hogy az említett triumviratus tulajdonképpen négy egyént foglal magában. Erre a gabnaraktaók Demosthenese leirhatlan megvető pillantás után így szól: „mélyen sajnálók minden olyan embert, ki a jelen körülmények között számítani képes. Hogy a mi baloldalunk hányféle változatban, s hányszor nyilatkozott így, — megmondhatja az „Ellenőr“-S-,ami-cus“-a.

* * *

A „Ref.“ közelebbi száma Heinenak egy szatiráját közli a porosz kormány ellen, melyben, egyebek között így ír a lánglelkű költő: „Mig mások dicsőítik, hogy mily merészen néz a napba fel, én annál figyelmesebb voltam karmaira. — Nem biztam e Poroszországban, e hosszú szenteskedő kamaszban, széles gyomrával, nagy szájával s káplár botjával, melyet a szentelt vízbe márt, mielőtt vele megütne. Nekem nem tetszett e bölcsekedően keresztyén katonai rend, e vegyülete a fehér sörnek és hazugságnak, visszatetsző, mélyen visszatetsző vala előttem e Poroszország, e merev, e hizelgő, ezen álszent Poroszország, e Tartnffe az államok között.“ stb. stb.

„Te akartad, Dandin György!“

Nem volt szándokunk a „Prot. egyh. és isk. lap“ ezidei 29-dik számának „Szóváltás a királyhagóntuli egyház(i) ügyekben“ feliratu cikkéhez hozzá szólni, bár legközvetlenebbül minket érdekelt az. Minket, mert a nt. szerk. ur elősoraiban így szól: „ép az abban („Székely Hirlapban“) elbeszélékre mint történet dolgokra építék“ — s utóbb a főtiszteletű Nagy Péter, püspök által, a Porzsolt-ügyben közölt okmány alapján, teljes absolutiot szolgáltat az erdélyrészi superintendensnek, s így direct és indirect módon saját írói hitelünket vonja kétségbe. Erős sérelem vala ez, de miután főlshóllalásunkat a „Sz. H.“-ban, a Porzsolt-ügy alkalmából csak azon vágy sugalta, hogy ft. Nagy Péter ur észrevegye, miszerint az ilyes eljárások szele ma már nem marad a neki alárendelt s így hallgató papi rend körében, hanem van és lesz, ki anti-protestáns magatartását megmeri bírálai s a közvélemény ítélete alá bocsátani, s miután erősen meg valánk győződve, hogy a hová czélozánk — ft. Nagy Péter ur lelkiösmeretében — megértettek és igazat adtak nekünk: épen ezért hallgatánk, s a nt. szerk. urat ismert békülékeny szívének azon tévedésében hagyók, hogy a „Sz. H.“ alaptalanul vádolá ft. N. P. urat protestáns ellenes eljárásról.

Ft. Nagy Péter ur azonban nem elégedett meg ez ismételt hallgatásunkkal s a Prot. egyh. és isk. lap 31-ik számában tovább hinti a port a nt. szerk. ur szemébe, s most már ő, az eddig szelid védekező intéz írói hitelünk ellen támadást, s az előbb absolutiot kérő, most már hozsiánnát is követel.

E végből egy, szerinte, „szórol-szóra igaz

*) E cikket a következő levél kíséretében vettük: „Tek. Szerkesztő ur! Mihelyt ft. Nagy Péter, püspök ur „malitiosus levelét“ (ipsissima verba) a Prot. egyh. és isk. lapban olvasni: e választ készítém rá, s még a mult hó közepén fölküldtem az illető laphoz közlés végett. A Prot. lap várt sept. 4-kéig s akkor kijelentette, hogy választ csak saját nevével alatta adja ki. Mi olyannak tartjuk cikkünket, mint a mely közérdekénél fogva maga beszél magáért s nem szorult rá, hogy a név adjon valamit hozzá, sem nem bírja el, hogy a név vonjon valamit belőle. A Prot. lap helyett tehát a tek. Szerk. urhoz fordulok s remélem itt több méltányossággal találkozom. A sajtó-bírósg előtt azonban — ha szükség lesz rá — elvállalom soraimért a felelősséget, s fölhatalmazom a tek. Szerk. urat, hogy ott engem állítson a sorompók elé. Fogadja a tek. Szerk. ur — sat.“ Részünkről készségesen adunk helyet a lapunkban indított vita igazolásának, mert ez által a közügynek, a protestantismusnak vélünk szolgálhatni.

Szerk.

történetecskét“ beszél el a Prot. lap 948—949 hasábjain, ez által vélvén saját reputációját minden kétségen felyül, s a „Sz. H.“ íróinak hitelét minden kétségen alul helyezhetni.

Miután a nt. szerk. ur (t. i. a Prot. lap szerkesztője) a ft. püspök urnak a közös iskolák iránti magatartását részleteiben nem ösmerheti; s miután az egyik fél beterjesztett állításainak alapján ítéletet mondott ez ügyben: ismert méltányosságra számítva, kérem engedje meg a nt. szerk. ur, hogy én is mondjak el a magam részéről „egy szórol-szóra igaz történetecskét“, mely a ft. püspök ur „történetecskéjétől“ — bizony nem az ő hitelének hasznára — némelyekben eltér. Ezek után kérem aztán a nt. szerk. ur ítéletét, melyben részemről teljesen megnyugszom.

Az én történetecském a következő.

Midőn a „Sz. H.“ ezidei 44-dik számában megróvtam ft. püspök urat és a marosi egyházmegyét s esperestjét, Porzsolt ur iránti eljárásukért: a ft. püspök ur egy megbízottja által*) kijelentette a „Sz. H.“ szerkesztője előtt, hogy az ő (a Prot. l. és isk. lap 29. számában olvasható) levele nem szolgálhatott inquisitió tárgyául, mivel az inkább csak magán levél; később, mind a levél szám alatt való közléséből mind a ft. püspök ur saját sorából (Prot. l. 31. sz.) kitűnik, hogy e levél egészen hivatalos. Ez az első pont, melyben a ft. püspök ur eltér a valóságtól. S jegyezzük itt meg azt is hogy nt. Péterfi József esp. ur állítása szerint, ő nem hivatalos levélben, hanem „egy hivatalos levélbe csusztatott kis czinkuson“ figyelmeztette a ft. püspök urat Porzsolt ur kérdéses cikksorozatára s a ft. püspök ur még is jónak látta — előbb ugyan magának állított, de mint később kitűnt: csakugyan — hivatalos levélben válaszolni arra.

Ez a második gyanus pont, mely magában ugyan nem sokat bizonyít, de egy kis vörös fonalul szolgálhat a bíró számára.

S az esp. ur ez alkalommal csakugyan nem is adta ki a ft. püspök ur megbízottjának, velünk való közlés végett, a famosus levelet, mivel „ugyanazok vannak benne, miket a „Sz. H.“ mondott a tract. consistorium tárgyalása is folyt még felette.“

Később, csakugyan visszakerítette a ft. püspök ur a levelet az esperest urtól, s megbízottja által közölte velünk. Erre mi az idemellékelt nyilatkozatot készítettük, melynek hitelességét maga a ft. püspök ur bizonyíthatja legjobban. A ft. püspök ur eredeti hivatalos leveléből nem győződhetünk meg, hogy ő ártatlanul vádoltatott volna inquisitorsággal. Nem, mert:

a) Kitéstett, hogy a levél, melyről előbb azt állította, hogy magánlevél: hivatalos. (Az esp. ur állítása szerint magánécédulára válaszoló hivatalos levél.)

b) Kitéstett, hogy a ft. püspöki stylus, egy hivatalos levélben ily kifejezéseket használ: „ha teljesen meg sem is örült, de esze nines helyén“ — egy olyan alárendelt egyházi szolgálányában, kiről „nem fér a fejébe, hogy miként lehet vallastanító“, mely kifejezésekben mi indirect ujjmutatást láttunk arra, hogy el kell ez embert csapni — és pedig azon büneért, mivel a felekezeti rosz iskolák helyett inkább akar jó községi iskolákat. A nt. szerk. ur is bizonyára jól ösmeri azon elnyomott állapotot, melyben a „mesterek“ a papokkal szemben vannak, s így nem fog csodálkozni fentebbi gyanunkon.

c) De nem ismerhettük el legfőbbképen, hogy tévedtünk, midőn a ft. püspök urat a közvélemény előtt bevádolók, mert hivatalos levelének végén így szól: „az egyházmegyei tanács nézetem szerint megtehet annyit, hogy megidézettvén (Porzsolt urat), figyelmezteti illető előjárósága iránti tiszteletre és arra, hogy, ha meggyőződésével ellenkezik az egyházi törvényes előjáróság rendeleteinek teljesítése, szabadságában áll hivataláról lemondani; de addig, míg ez állomáson marad, engedelmeskedni tartozik, ellenkező esetben egyházi törvényeink értelmében leszünk kénytelenek eljárni irányába.“ A ft. püspök ur e passusban ismételve hangsúlyozza az engedelmeskedést, mert ellenkező esetben stb. Ugye de, miben engedetlenkedett Porzsolt ur „az egyházi törv. előjáróság rendeletei“ irányában?

Tek. Bihari Sándor tanár, kit fölhívunk, hogy csafoljon meg bennünket, ha nem szólunk igazat.

Író.

Felelet semmiben, mert ő csak is a kérdése. cikksorozatát írta, s maga a ft. püspök ur akkor hangsúlyozza oly nagyon az engedelmességet és a törvények értelmében való eljárást, midőn az esp. ur e tárgyú levelére hivatalos utasítást ad, hogy mit tehet Porzsolt urral szemben az egyh. megyei tanács. Miután tehát Porzsolt ur semmiben sem engedetlenkedett, csak épen cikksorozatát írt. a ft. püspök ur pedig engedetlenkedésről — s annak súlyos következményéről — beszél: nyilvánvaló, hogy ő az engedetlenkedést a cikksorozat irásában látja s evel szemben fenyegetőzik a „törvények értelmében való eljárással.“ Directe tehát, igaz, nem rendelt a ft. püspök ur inquisitiót Porzsolt ur ellenében, de midőn egy püspök egy „mester“ felől, egy magántudakozódásra ily hivatalos fenyegetőzésekkel felel, s midőn e fenyegetőzéseknek semmi más engedetlenkedési alapjuk nines, mint Porzsolt ur ártatlan cikksorozata, — s midőn egy protestáns tractus — már akár a ft. ur akaratóból, akár nem — de épen e kérdéses levél alapján indítja meg az inquisitiót: ítélje meg a nt. szerk. ur, ítélje meg a protestáns olvasó: ártatlannak, tisztának nyilatkozhattunk-e az u. n. protestáns főpáspórt ez eljárásában?

Az új francia kormány tagjai.

Jules Favre (külügyminiszter) Lyonban született 1809. márcz. 21-kén. A gymnáziumi tanulmányok bevégezése után Párisba a jogot hallgatta; midőn ekkor az 1830-ki forradalom kitört, részt vett abban és egy a nemzethez intézett levélben a királyság letételét s az alkotmányozó gyűlés egybehívását kívánta. Lyonban gyakorolta az ügyvédséget s mint ilyen az elsőrangúak között volt s folyton hangoztatta a köztársaság elveit. 1831-ben tevékeny részt vett mint nemzetőr a munkások és nemzetőrök közti összeütkezésben. A februári forradalom alatt a belügyminiszterium főtítkára lett, s midőn későbbben képviselőnek választatott, hivatalából kilépett. A decz. 10-ki választás után az elnök ellenében való opposzió feje volt. Jules Favre a decz. 2-án történt államesiny után visszavonult a politikai térről s csak 1857-ben lépett újra e térre, midőn Páris képviselőjének választá. A törvényhozó-testületben feje volt az öt tagú ellenzéknek s minden fontosabb kérdésben erősen megtámadta a kormányt. 1863-ban két helyen választották meg, de ő a párisi képviselőiséget fogadta el. A mult évi választások alkalmával ismét Párisban választatott meg Rochefort ellenében.

Gambetta (belügyminiszter) csak egy év óta szerepel a politikai téren. Még fiatal ember Cahorsban született 1838. oct. 30-kán s e szerint még csak 32 éves. A jogi tanulmányokat elvégezvén, 1859-ben a párisi ügyvédek közé jegyeztette be magát. A baudi-emlék aláíróinak védelmezésében alapította meg híret. (1868. decz.) Az ékesszólási tehetség melyet ez alkalommal kifejtett, biztosította számára a képviselő helyet 1869-ben, két helyen választatott meg: Páris és Marseilleben, s ő ez utóbbit fogadta el.

Cremieux Adolf (igazságügyminiszter) Nimesben született 1796. apr. 30-kán; bevégezvén a jogi pályát 1817-ben szülővárosában ügyvéd lett. A harminczas évek elején Párisba tette át lakását, s mint híres ügyvéd általánosán elismert volt, 1842-ben képviselőnek választatott. A februári forradalom alkalmával a republikánusokhoz tartozott s mint ilyen igazságügyminiszter lett. Az államesiny után Mazasba zárattott a honnan kiszabadulván, egy időre visszavonult a nyilvános élettől. A mult évi választások alkalmával azonban ismét a politikai küzdőterre lépett s Párisban megválasztatott Emil Olivier ellenében.

E. Picard (pénzügyminiszter) Párisban született 1821. decz. 21-kén. Ügyvédeskedni 1844-ben kezdett. 1857-ben képviselőnek választatván, ő is azon 5 tagból álló ellenzékhez tartozott, mely nem szünt meg a személyes uralmat folytonosan ostromozni; 1863-ban újból megválasztatott, valamint 1869-ben is: a francia kamara elsőrendű tagjai közé tartozott.

Jules Simon (oktatásügyminiszter) 1814. decz. 31-kén született, fiatal éveiben tanár volt

s mint ilyen elmozdított 1851-ben állását. 1848-ban a nemzetgyűlés tagja volt s a mérsékelt republikánusokhoz tartozott. 1863-ban majdnem egyhangulag választott meg az akadémia tagjává. Az államcsíny után visszavonult a politikai térről s az 1855-ki évben fölulvasásokat tartott a bölcsészetről Belgium különböző városaiban. 1863-ban képviselőnek választották s mindig a legszabadabbelűek közé tartozott. A múlt évi választásoknál Bordeaux- és Párisban választott meg.

Az ideiglenes kormány tagjai még:

E. Pelletan 1813. okt. 29-én született Royanban, híres zornaliszta; mint író 1837-ben kezdett nyilvánosan fellépni; 1840-ben ő vezette Lamartine lapját. Ezen időtől kezdve a legelső politikai írók közé tartozott. 1863-ban képviselőnek választották, valamint a múlt évi választások alkalmával is.

Julius Ferry is mint zornaliszta tűnt ki; a „Gazette des Tribunaux”-nak hosszú ideig munkatársa volt, s 1865-ben a „Temps” szerkesztője lett. St. Diében született 1832. apr. 5-én. A múlt évi választások alkalmával Páris képviselőjének választották.

A. Glais Biz on St. Quentinben született 1800. márcz. 9-kén. 1822-ben ügyvédi oklevelet nyert s beszédei által kitűntetvén magát, a juliusi forradalom után képviselőnek választották. 1848-ban a szélsőbaloldalhoz tartozott s s mindig az 1789-ki elveket védte. 1863-ban megválasztott képviselőnek, valamint 1869-ben is.

Garnier-Pages Marseilen született 1807-ben. A juliusi forradalom kitörésekor ő vezette a torlaszépítőket a saint avoye-i városrészben. 1848-ban tevékeny részt vett a refom-lakomákban; a februári forradalom után az ideiglenes kormány tagja lett. A decz. 10-ki választás után a demokrata párthoz tartozott. Az államcsin után csak a múlt évi választásoknál lehetett képviselővé.

Emil Kératry rendőrfőnök, Párisban született 1832. márcz. 20-án. 1855-ben mint önkéntes, katonának állott be s részt vett a krími hadjáratban is. A mexikói hadjáratban Bazaine tábornoknak hadsegéde volt. Az 1865-ik év elején kilépett a katonaság sorai közül s könyvet írt a mexikói hadjáratról, melyet mint hatalmas fegyvert használt föl az ellenzék a kormány és Bazaine ellen. A múlt évi választásoknál képviselőnek választották.

KÜLFÖLD.

△ A Sedani nagy clades után — így hangzott — a diplomácia vette kezébe az ügyek vezetését, s voltak vérmes reményűek, kik még eredményt is vártak ez ügy vezetésétől. A teletet e föltevésre a diadalmas porosz seregek viszik — s eddig körülbelül Páris falai alá jutottak vele. A francia köztársasági kormány ugyan minden erőmegfeszítést elkövet, hogy méltólag tudja fogadni az áramló barbarusokat, — de hogy sikerrel-e? talán senki sem meri már reményleni. S ha Páris csakugyan a győzők kezébe jut: akkor igazán vae victis! A bécsi porosz lap: a „N. Fr. Presse” szerint legalább nem kevesebb lesz a béke ára, mint Elsass és Lotharingia, a fél vértess-hajóhad, három ezer millió hadiköltség és a várak lerombolása. A francia béke-ajánlat ellenben csak az állandó hadsereg megszüntetését s a hadiköltség megtérítését akarja, de terület-átengedéssel mit sem tud. Hírképen halljuk ugyan, hogy az angol elvégre békekötésre vállalkozott, — sőt hogy még az amerikai követ is kinyilatkoztatta volna hogy a további vérontást kormánya nem nézheti tovább békén, mintán a bevallott cél — Napoleon megfenyítése — el van érve, a francia mostani alkotmány pedig — melyet Amerika elősmer — saját alkotmányával egy szinten áll. Ha valósul e hír: ennek lehet a legnagyobb hordereje Franciaország ügyére. De a poroszok más hangon beszélnek. Szerintük a bevett Párisba az elfogott francziák (mintegy 100,000) élén Napoleont visszaviszik s a plebiszcium által megerősített császári trónra ültetik, mint a kivel Sedannál, már megtörtént a békekötés. A porosz lapok, melyek eddig szörnynek festették a francia császárt, most egyszerre kezdik dicsőíteni s egész tisztelettel szólnak róla. Győ-

nyörű egy tisztelet-tárgy! Egy francia császár, egy Napoleon, ki eladja hazáját, hogy családjának megtarthassa a gyalázatos koronát!! Ha ez igaz: az emberiség utálatá száradjon rajta!!

A francia köztársaság ügye különben, eddigelé, elég jól áll. Spanyol- és Olaszországban rokonszenves tüntetések mellett; Amerika és Svájc által elősmerve; az osztrák-magyar és olasz követség útasa, hogy tegye érintkezésbe magát vele, s ha csak némileg keményen tudja magát Poroszországgal szemben tartani: a végén ez is kénytelen lesz elismerni azt.

Flórenczben, egy hír szerint, forradalom ütött volna ki, de annyi bizonyos, hogy egész Olaszország lázas ingerültségben forrong, hogy Róma elfoglalása — Favre, a francia külügyér nyilatkozata után is, mely szerint a szeptemberi conventio (Róma sérthetlensége) föl van bontva, — még mindig késik.

Oroszország sem a legbarátságosabb szemekkel néz a győzedelmes Poroszország felé.

A helyzet ez, míg a legujabb posta nem tudósít,

VEGYES.

* **Udvari hírek.** A budai várpalotában és a gödöllői kastélyban nagyban foly a munka hogy a lakosztályok egészen készek legyenek. — Legujabban az aranyozások vannak még hátra, melyeken szintén nagy buzgalommal dolgoznak. Bécsben már rendeletet kapott a szolgaszemélyzet, hogy készüljön az utra s így remélhető, hogy okt. elején vagy közepén a király és királyasszony is megérkezik. A fogatok már a jövő héten szállíthatnak Budára.

* **Kerkápoly Károly** pénzügyminiszter hétfőn kolozsi választóihoz jött.

* **Salamon Ferencznek**, a m. t. akadémia rendes tagjának, a pesti egyetemhez a magyar történet tanárává való kinevezését a hétfői hivatalos lap közli.

(k) **Vasutunk** az indóházról „Nyáradtó” felé már teljesen készen van, s „Berzenczey” (a mozdony neve) hatalmas sivitozás, füstölés és zakatolással halad elé s hátra rajta, 5—8 kavicsos szekeret vonva maga után. Az indóháznál is ugyan csak foly a furás faragás. Oly élnékség van ott, milyent a vasut megnyitla után tán évek multán sem fogunk látni. Mint halljuk az egész fehérvár-vásárhelyi vonalon nagy erélyvel dolgoznak, s úgy hisszük, hogy a munka már az őszön befejeződik. Nem hagyhatjuk emlitetlenül a következő kis történecskét sem. Többen épen épen akkor érkezünk a vasúthoz midőn a mozdony indul felben volt. Egyik barátunk, ki soha sem ült még gőzháton s a mozdony ezime is szemébe tűnt, nagy nehezen csak felkapaszkodott valahogy; de a mint Berzenczey — a mozdony — teljes gőzzel neki iramodott, nem volt többé nyugta, s mihelyt az első állomásnál kissé meglassult, azonnal e megjegyzéssel ugrott le: „soha sem indulok én Berzenczey után, még ha masina is.”

* **Bizottmányi gyűlés.** Marosszék képviselő bizottmányának folyó évi harmadik évnegyedes gyűlése szeptember 19-én kezdődőleg fog megtartatni. Főbb tárgyai: felsőbb rendeletek társhatósági átiratok, főjegyzői lemondás tárgyalása, esetleg főjegyzői választás; az 1871-ik évi költségvetés elkészítése, utmunkárolti tisztségi jelentés, 1869-ről való pénztárnoki számadás felterjesztése.

* **Ollivier megőrült.** A „Drau” hiteles forrásból írja, hogy Ollivier francia exminiszter utjában apósához, Liszt Ferenczhez, megőrült. Ily állapotban vitték Szegszádra.

□ **Színház.** Szombaton, szeptember 10-én volt E. Kovács Gyula jutalomjátéka Szigligeti „Nadányi” című tragoediájában. A terem zsufolva volt, annyira, hogy a kissé későn jö-

vők alig tudtak ülőhelyükig furakodni. Kovács Gy. már eddigi ittléte alatt kiérdemelte a nagy közönség elismerését, s ez este is, a férfiak közt csupán őt illetik babérok, — egyébaránt a közönség nem is mutatkozott mások iránt igen bőkezűnek a tapsolásban. Az egész előadás igen jól folyt le s a leggyakoribb hiánytól, a szerep nem tudástól is ment volt ez este; Kovács Gy. pedig — merjük állítani — a hár mely közönség előtt is teljes elismerésben részesült volna. Az előadás többi szereplői is dicséretet érdemelnek, — főként Kassainé, ki művésztetre való hivatását és legszebb jövője iránti meggyőződésűket újból megerősíté.

Vasárnap, szept. 11-én: „A csizmadia, mint kísértet.” Közönség — habár nem nagy, — eléggé tömött volt a kis teremhez mérten arra, hogy a harmadik felvonás alatt történt esemény a legnagyobb tolongást idézte elő. Egyik szereplő kiről mindedig igen keveset szoltunk még s ki ez este talán legsikerültebben játszott volna: véletlenül feldöntött egy petroleum lámpát, mely a legelső pillanatra megrémíté a közönséget; az elstetett oltás közben egy másik lámpa is feldőlt; a közönség az ajtóknak, ablakoknak rohant, volt zaj, kiabálás zavar, melyben — mint halljuk — többeknek kabátja, kalapja, plaidje stb. elhalasztatott. Nagy szerencsétlenség nem történt, a tüzet elfojták, — csupán egy nő ájult el; az orvosi segély azonban a mily gyorsan csak lehetett, ott termett. — Reméljük, hogy ily csekélységnek látszó, de gyakran — mint jelenben is — igen komoly következményekkel járó vi-gyázatlanságok nem fordulnak többé elő, annyival is inkább, minthogy azok nemcsak a közönségnek, de a színtársulatnak is igen nagy hátrányára lehetnének.

* **Szombaton**, szeptember 17-én Takács Ádám rendezői jutalmával adatik a Shakespeare drámája: A „Veleencei kalmár,” 4 felvonásban, melylyel alakító tehetségét új oldalról akarja bemutatni a jutalmazandó, kit a n. é. közönség pártfogásába ajánlunk.

Jegyzéke

a marosvásárhelyi m. kir. itélő táblának 1870. sept. 12-én és következő napjain tartandó nyilvános ülésein előadandó ügydaraboknak.

(Folyt. és vége.)

II. Tanács polgári ügyben.

Előadó k. t. bíró Csergedi János által.

Görög János Szongott Bogdán e. számadás benyújtás i. Lados Zaharir Csenger Nicolai és társa e. birtokhábor. i. Dombi Anna ügyvéd Jakó Ferencz e. 1411 frt 50 kr kamathátralék i. Ilyés Roza David József hagyatéka haszonbérbe adása i. Grün Aron Mózes Kappel Izrael e. 16 véka rozs szállítása és jár. i. Dridifi Ciara Nicolai Nicolai Porfirie [George e. birtokháborítás iránt. Leanku David Burlea Nitiu e. végrendelet megsemmisítése iránt.

Előadó k. t. bíró Elekes Pál által.

Stefán Juon Kulinak Stefán Niculae Duczi e. sommás visszahelyezés i. Foris János és társai Simó Ferencz e. dtto. Balázs Borbáranak Bodó Pál e. dtto. Bothár Judit Kelemen Simon e. birtokhábor. Beck József Puskás Simeon e. sommás visszahelyezés. Kirván Sámson Zsiggya Ávrám e. dtto. Kacsó Márton Kis Márton e. dtto. Jenei Dénes Szöllösi Sámuel e. birtokháborítás. Áros István és Zsiggyon János Bálog Salamonné e. dtto. Jancsó Mihály Pakulár Moizes hagyatéka és társai ellen bérlettől elmozdítás i. Pap János Pap Gergely e. som. más visszahelyezés iránt.

Előadó k. t. bíró Petri Ádám által.

Holobéj Juonné és társai Batyinas Ilia e. 136 frt i. Matheanu Ilia Bur Mihael e. 6frt 20 kr i. kártérítés i. Meese Dothiu Meese Dumitru e. 151 frt 40 kr. haszonbér i. Stan Dumitru Florea Andrea e. birtokháborítás i. Özv. Baróthi Istvánó Bartalis Sándor és társai e. végrendelet érvényesítése i.

III. Tanács, bünyügyi ügyben.

Előadó k. t. bíró Vajda Simon által.

Dvorzsák Károly e. emberölés. Moldován Sándor e. ugyanaz. Barta Lajos e. nyilvános erőszakoskodás. Krizba Lajos e. rágalmozás.

Előadó k. t. bíró Bárdosi György által.

Bortsa Szon és társa e. lopás. Mán Szimion erőszakos nemi közlés. Teulea Todor e. lopás. Singi Ávrám súlyos testisebzés.

Előadó k. t. bíró Stojka Antal által.

Pavuncz Katarina e. becsületbiztonság e. Tamás János e. tolvajság. Gridi Popa Zamfir Bukur e. súlyos testisértés Popu Niculae e. súlyos testisértés. Cornea Pável és társa ellen. súlyos testisértés. Táth Mária ellen tolvajság.

Előadó k. t. pótbíró Mégai Ferencz által.

Ungur Gavrilla gyilkosság és család. Schuster János és Roth János emberölés. Románczy Sándor gyilkosság. Baranya Thanase és Aldea Thanase tolvajság. Lnka Juon és társai gyilkosság.

IV. Tanács, úrbéri ügyben.

Előadó k. t. bíró Antalfi Gábor által
Báró Szentkereszti Sigmund és neje gr. Haller
Anna Asztalos Mihály s érdektársai e. majorság dézmas
szőlők visszabocsátása i. Endes Miklósné s érdektársai
Urszuly Miklós e. egy állomány megváltása s részben
visszabocsátása i. Szinnyei urbéresei bró Huszár Ká-
roly e. közös erdő és legelők szabályozása és elkülönö-
nitése i. Bély Gergely Balint István e. egy majorság
belső telek megváltása i. Barcsay János Glogyán Vaszilie
e. egy bulsó majorság telek s kultartozékainak átbocsá-
tása i. Gr. Teleki Sámuel Török János e. egy székely

örökség természetű s visszabocsátása i. Báró Apór Lázár
Fölcséres János e. egy telek állomány s tartozékainak
majorság természetű s visszaadottatása i.

Bécsi börzei árkelet.

(1870. szeptember 13.)

5%metalliques	56.60
5%nemzeti kölcsön	66.30
860 államkölcsön	91.50
Bankrészvény	696.—
Hitelrészvény	255.25

London	124.25
Ezüst	123.—
Arany	5.89
" 20 frankos	9.91
Földt. ment. kötvény erd.	73.50
" " " magyarh.	76.50
" " " horvát-slavon	79.—

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

Horváth Gáspár.

HIRDETMÉNYEK.

(81)

1—3

Két jó fajta fejős bival
eladó; értekezhetni
Jenei Károlynál.

(78)

1—4

**M.-Vásárhelytt kapható
Fogarasi J.D. kereskedésében**

A valódi,

orsz. szab. legujab-
ban ő Felsege által

kiváltsággal kitüntetett, az orvosi-
kartól megvizsgált, sikeresnek
talált, s ezerféleképpen kipróbált
titkos-szer: a patkányok, házi-
s mezei-egerek, vakondok, és
svábok teljes kiirtására (melyet
sokfelé megpróbáltak hamisan utá-
nozni s árulni) hamisítatlan minőség
ben **Debreczenben** egyedül **Csanak
József; Pesten: Sneider J.** lipót-utczai
kereskedésében kapható. Egy nagy bá-
dog **1 frt**; kis bádog **80 kr.**

Egyes bádogmegrendelések is után-
vétel mellett gyorsan teljesítenek.
Ugyanott kapható; **citrom-kenőcs**,
egyedüli szer a **fagyhólyagok és tyuk-
szem ellen**, egy tégli: **50 kr.**

(80)

2—3

Ajánlkozás.

Alólirott ki több idő óta a nevelés,
és tanítás terén kitartással működve, e
szakmában bebizonyított és elősmert
jártassággal bírok, méltányos föltételek
mellett, alkalmazást keresek. Tanítást
adhatok az **elemi és algymnasiumi**
tantárgyakból általános, valamint a
németnyelvől különösen. Órákat szál-
lásomon, vagy kívánatra egyebütt tart-
hatok. Méltányos föltételek mellett, vi-
dékre is kimennék.

Böhlert Frigyes

Lakásom: Szt-György-utca 1112. sz.
tkts Ujváriné urasszonynál.

(76)

5—6

Az újvárosutca végén — az ugyneve-
zett vargák hidja közelében, — az ország-
ut mellett, jól kiégetett 22—24 ezer darab
tégla álló tégla kemence szabad kézből
eladó. Ára iránt a Szentmiklós-utca 716.
házzám alatt lakó tulajdonossal értekezhetni.
M.-Vásárhelytt, 1870. augusztus 27-én.

(53)

5—48

FIGYELMEZTETÉS!

Egy idő óta kereskedők pompás hirdetések által rossz órákat ajánlanak a t. cz. kö-
zönség, különösen a vidéki lakosok félrevezetésére. E kereskedők sem órák, sem — mint
állítják — óragyárosok; ennél fogva az órák belső szerkezetéről legkevesebb értelmük sincs.
Eladnak például avult lógonyművet pakfongállványban mint új szabatos műszerű órákat,
valamint másféle legközönségesebb órákat avult angol órák stb. Azért óvakodjon min-
denki ilyféle haszontalan órák bevételétől.

A ki egy valóban jól rendezett és olcsó órát akar venni forduljon a jóhir-
nevű **óráshoz**

Herz M.

Bécsben, (Stefansplatz Nr. 6.),

ki általában csak is az óragyártással foglalkozik.

HERZ M.

óta jó hírnévben részesülő legdusabb tartalmu

Óra-raktára

ajánlja mindennemű jól rendezett óráit nagy választékban, egy évi jótállás
mellett, a következő árjegyzés szerint.

A cs. k. jelző hivatal által jelölt **kitűnő minőségű genfi zsebórák.**

Minden rendezett órához egy jótállási jegy adatik; rendezetlen órák 2 frttal
olcsóbbak.

Uri órák.

	frt.
Ezüst hengeróra 4 rubin	10—12
" " aranyker. rugóval	13—14
" " kettős fedéllel	15—17
" " jegeczüveggel	14—17
" horgonyóra 15 rubinnal	16—19
" " finomabb, ezüst köpeny.	20—23
" " " kettős fed.	18—23
" " " finomabb	24—28
" " " angol, jegeczüveg.	18—25
" horgony tábori óra, kettős fed.	24—26
" " remont valódi a kengyel- nél felhuzandó	25—30
" remont, kettős fedéllel	35—40
" " jegeczüveggel	30—36
" tábori horgony remont	38—45
Arany hengeróra 8 rubin	30—36
" horgonyóra 15	35—44
" " finom arany köpenyvel	45—60
" " kettős fedéllel	55—65
" " arany köpenyvel	65,
" " " 70, 80, 90, 100—120	
" " jegeczüveggel	42—60

	frt
Arany horgonyóra aranyköpenyvel	50—75
" remontoir	80, 90—100
" " kettős fedéllel	100, 110, 120—150
" vadász- és munkás remontoir	
pakfong- vagy talmi-arany tok.	13—17

Női órák.

Ezüst hengeróra 4 és 8 rubin	13—18
Arany	25—30
" " zománczozva	30—36
" női óra aranyköpenyvel	35—40
" " zománczozva, gyémánt- tal kirakva	38—48
" " jegeczüveggel	36—45
" " kettős fedéllel	40—48
" " zománczozva, gyémánt- tal kirakva	50—65
" " horgonyóra	40—48
" " jegeczüveggel	45—60
" " kettős fedéllel	50—56
" " remont	60, 70, 80, 90—100
" " kettős fedéllel	90, 100—110

Ezen kívül még minden más kívánható nemű óra is kapható.

Ezüst órák 1—1 frt 50 kr-ért megaranyoztatnak.

Ezüst óralánczok 2 frt 50 kr. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10—12 frt.

Arany óralánczok 18, 25, 28, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 frt.

Keltő órával 7 frt. — Keltő órával, mely a keltésnél gyertyát gyújt 9 frt —

Biztosító keltő, riasztó tűzzel, mely egyszersmind gyertyát gyújt 14 frt. — Párisi keltő
óra diszes bronztokban 12, 13—14 frt.

Hordozható órségi ellenőrző órák. — Horgonyféle, rubinnal, az eddig létezők
közül legjobban használható minden vaspályaudvari ór részére, színházakban, gyárakban stb.
Ezen óráknak mindegyike úgy van szervezve, hogy hat különféle helyen ellenőrző 40—48
frt. — Nem hordozható, állomásra való 28 frt.

Legnagyobb választék a legdiszesebb **párisi bronz órákban**, 18, 20, 22, 25—30
frtjával; — ugyanazon ütőművel 28, 30, 35, 40, 45, 50, 60—100 frttal.

Legnagyobb raktár ingaórákban, tulajdon gyártmány, két évi jótállással: Na-
ponta felhuzandó 10, 11, 12 frt. — Minden 8-nap felhuzandó 16, 17, 18, 19, 20, 22 frt.
— Ugyanaz óra- és félóraütéssel 30, 33, 35 frt. — Ugyanaz óra- és negyedóraütéssel 48,
50, 55 frt. Hónapos regulateur 28, 30, 32 frt. Csomagolás ingaóráknál 1 frt 50 kr.

Minden javítások lehető legjobban végeztenek. Vidéki megrendelések az összeg-
nek készben beküldése vagy postáni utánvét mellett legpontosabban teljesítenek. Meg-
nem felelő órák kicseréltenek.

Órák cserébe is elfogadtatnak. Külön kívánatra küldök lejött összegekért aránylag
órákat és lánczokat választásra, és a meg nem tartott áruért járandó összeget visszaküldöm.

Kérem figyelembe venni.

Minden áron a legjobbszerűek, és kereskedők vagy nem órák által ajánlottakkal
össze nem vegyitendők.